

Wymagania edukacyjne. Klasa 3. Zakres podstawowy. Nowa edycja

Tematy 1.–41.

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. POLACY I ZIEMIE POLSKIE W 1. POŁOWIE XIX WIEKU					
1. Stracone złudzenia: Królestwo Kongresowe	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia główne postanowienia konstytucji Królestwa Polskiego; podaje przykłady łamania konstytucji przez cara; pokazuje na mapie granice Królestwa Polskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia nadzieje Polaków związane z Aleksandrem I po utworzeniu Królestwa Polskiego; <ul style="list-style-type: none"> wymienia tajne organizacje zakładane przez Polaków i charakteryzuje ich cele; wymienia rezultaty 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że konstytucja Królestwa Polskiego miała liberalny charakter; przedstawia cele polityki gospodarczej Ksawerego Druckiego-Lubeckiego; przedstawia przemiany w rolnictwie w Królestwie Polskim w I połowie XIX w.; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia, czy cele polityki Ksawerego Druckiego-Lubeckiego zostały zrealizowane; porównuje politykę Aleksandra I wobec Królestwa Polskiego w drugim i trzecim dziesięcioleciu XIX w.; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia, czy w przypadku Królestwa Polskiego w latach 1815–1830 możemy mówić o autonomii, czy unii personalnej z Rosją
2. Powstanie listopadowe	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia i pokazuje na mapie miejsca bitew powstania listopadowego; <ul style="list-style-type: none"> wymienia przywódców powstania listopadowego; wymienia represje Mikołaja I skierowane 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny powstania listopadowego; wymienia organy władz powstańczych; wymienia represje Mikołaja I zmierzające do likwidacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> dzieli przyczyny powstania listopadowego na wewnętrzne i zewnętrzne (wpływ wydarzeń europejskich); przedstawia proces przekształcania się 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że działania zbrojne powstania listopadowego mogą być nazywane wojną polsko-rosyjską; ocenia szanse powstania listopadowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia obraz powstania listopadowego w utworach literackich i innych tekstach kultury; przedstawia udział Polaków z pozostałych zaborów
3. Polacy na emigracji i pod trzema zaborami (1831–1846)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia główne założenia programu Hotelu Lambert i Towarzystwa Demokratycznego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia zmiany w strukturze społecznej na ziemiach polskich w I połowie XIX w.; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje programy Hotelu Lambert i Towarzystwa Demokratyczne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia poglądy i działania członków Młodej Polski; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia program Gromad Ludu Polskiego

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rozwój gospodarczy Wielkiego Księstwa Poznańskiego w I połowie XIX w.; • wymienia grupy w strukturze społecznej na ziemiach polskich w I połowie XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje sposoby odzyskania przez Polskę niepodległości sformułowane w programach Hotelu Lambert i Towarzystwa Demokratycznego Polskiego; • wymienia organy władzy w Wielkim Księstwie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego emigrację po powstaniu listopadowym nazywamy Wielką Emigracją; • wymienia organizacje spiskowe działające na ziemiach polskich po powstaniu listopadowym; • wyjaśnia, co wpłynęło na zmiany w strukturze 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje sytuację w trzech zaborach po powstaniu listopadowym; <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działania Polaków w Wielkim Księstwie Poznańskim, które miały wzmocnić ich pozycję wobec Prus; • charakteryzuje 	
4. Powstanie krakowskie i Wiosna Ludów na ziemiach polskich	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje w czasie i przestrzeni rabację galicyjską 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to była rabacja galicyjska 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia okoliczności wybuchu rabacji galicyjskiej (powstanie krakowskie); • pokazuje na mapie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia skutki rabacji galicyjskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego rabacja galicyjska przyczyniła się do klęski powstania krakowskiego
5. Kultura polska w 1. połowie XIX w.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe przedsięwzięcia arystokracji polskiej w dziedzinie kultury w I połowie XIX w.; • wymienia głównych twórców emigracyjnych i ich dzieła 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę, jaką odgrywały uniwersytety i liceum w Krzemieńcu w rozwoju oświaty; • wyjaśnia, na czym polegał spór klasyków z romantykami; • wyjaśnia, na czym polegała idea mesjanizmu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego arystokracja polska w I połowie XIX w. podejmowała inicjatywy w sferze kultury; • przedstawia rolę, jaką odgrywały uniwersytety i liceum w Krzemieńcu w rozwoju kultury i nauki; • wyjaśnia, jak klęska powstania listopadowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy działania arystokracji polskiej z I połowy XIX w. są ważne także i dziś dla kultury polskiej; • porównuje nurt sentymentalny i romantyzm w kulturze polskiej; <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia realizację założeń klasycznych i romantycznych w tekstach kultury 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę prac Joachima Lelewela dla rozwoju historiografii

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
II. EUROPA I ŚWIAT OD POŁOWY XIX W. DO 1914 ROKU					
6. Przemiany gospodarcze, rozwój nauki i techniki	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia nowe surowce, które pojawiły się w II połowie XIX w.; wymienia wynalazki, które wpłynęły na życie ludzi; <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowych wynalazców z II połowy XIX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób wynalazki zmieniły życie codzienne ludzi; wymienia przykładowe odkrycia naukowe i ich odkrywców; definiuje monopol i przedstawia jego wpływ na życie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób nowe surowce i wynalazki przyczyniły się do rozwoju gospodarczego świata w II połowie XIX w.; <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego w II połowie XIX w. mówimy o „drugiej rewolucji” 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia, które wynalazki najbardziej zmieniły życie codzienne ludzi; ocenia zjawisko monopolizacji gospodarki z punktu widzenia producentów i konsumentów; przedstawia związki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sylwetki przykładowych wynalazców z II połowy XIX w. i ich osiągnięcia
7. Przemiany obyczajowe i rozwój kultury masowej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia nurty w sztuce II połowy XIX w. i przykładowych twórców każdego z tych nurtów; <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowych pisarzy II połowy XIX w.; wymienia przykładowe zabytki i utwory literackie II połowy XIX w. <ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie: kultura masowa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia założenia filozofii pozytywistycznej; wymienia czynniki, które przyczyniły się do rozwoju kultury masowej; wymienia cechy kultury masowej; przedstawia przemiany, jakie nastąpiły w życiu rodzinnym w mieście 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice między poszczególnymi nurtami w sztuce II połowy XIX w.; przedstawia związki między zmianami w życiu gospodarczym i społecznym a rozwojem kultury masowej; wymienia dyscypliny sportowe, które rozwijały się w II połowie XIX w. i wskazuje, które z 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia różnice między kulturą wysoką a kulturą masową; daje przykłady twórczości z kultury wysokiej i kultury masowej z II połowy XIX w. charakteryzuje wpływ przemian społecznych na więzi rodzinne i międzyludzkie; wyjaśnia, dlaczego na II połowę XIX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia, czym różniły się igrzyska olimpijskie w starożytnej Grecji od igrzysk olimpijskich wznowionych w końcu XIX w.
8. Demokratyzacja życia politycznego. Ideologie i ruchy polityczne	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia zmiany w prawie wyborczym w krajach europejskich w II połowie XIX w.; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co rozumiano wówczas przez powszechne prawo wyborcze; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia czynniki, które doprowadziły do ukształtowania się 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę Międzynarodówek; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym różniły się sufrażystki od sufrażetek;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia terminy: emancypacja kobiet, sufrażystki; • wymienia główne założenia ideologii 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między emancypantkami a sufrażystkami; • wymienia główne założenia społecznej nauki 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje nurty w ideologii socjalistycznej i wymienia ich przedstawici 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia stosunek społeczeństw do walki kobiet o prawa wyborcze; • przedstawia sytuację Żydów w II połowie XIX 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przywód- czynie walki o prawa kobiet w Kanadzie (pomnik przed budynkiem Parlamentu w Ottawie)
9. Zjednoczenie Włoch. Zjednoczenie Niemiec	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne etapy jednoczenia Włoch w II połowie XIX w.; • wymienia główne etapy jednoczenia Niemiec w II połowie XIX w.; • pokazuje na mapie prze-<!--</li--> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę Królestwa Sardynii w procesie jednoczenia Włoch; • przedstawia rolę Prus w procesie jednoczenia Niemiec; • wymienia postanowienia konstytucji Cesarstwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje proces jedno- czenia Włoch i Niemiec w II połowie XIX w.; • przedstawia okoliczności powstania Austro- Węgier; • uzasadnia, odwołując się do postanowień 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Królestwo Sardynii i Prusy odgrywały przewodnią rolę w procesach zjednoczeniowych Włoch i Niemiec; • ocenia pozycję monarchii habsburskiej na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego używa się określenia, że Niemcy zostały zjednoczone „krwią i żelazem”; • przedstawia, jak Włosi upamiętnili Wiktora Emanuela II
10. Wojna secesyjna w Stanach Zjednoczonych	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rozwój gospodarczy Stanów Zjednoczonych w XIX w.; • wymienia przykładowe przyczyny i skutki wojny secesyjnej; • wymienia strony walczące w wojnie secesyjnej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rozwój terytorialny Stanów Zjednoczonych w XIX w.; • pokazuje na mapie tereny kolejno przyłączane do Stanów Zjednoczonych; • wyjaśnia pojęcia: abolicjonizm, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje metody powiększania obszaru i stref wpływów Stanów Zjednoczonych w XIX w.; • porównuje gospodarkę stanów północnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego wybór Abrahama Lincolna na prezydenta doprowadził do secesji stanów południowych; • wymienia czynniki, które ułatwiły zwycięstwo Unii w wojnie secesyjnej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie bitwy pod Gettysburgiem; • przedstawia informacje o dowódcach Unii i Konfederacji z czasów wojny secesyjnej
11. Ekspansja kolonialna mocarstw w Afryce i Azji	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny kolonii państw europejskich (Anglii, Francji, Niemiec, Włoch); 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: kolonia, protektorat, dominium i podaje przykłady 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny kolonii państw europejskich i ich strefy wpływów; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje tereny zajęte przez państwa europejskie w XV–XVI w. oraz w II połowie XIX w.; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegała polityka otwartych drzwi, która miała być prowadzona w

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przyczyny ekspansji kolonialnej w II połowie XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie obszary zajęte przez Japonię na przełomie XIX i XX w. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia konflikty Wielkiej Brytanii związane z tworzeniem imperium kolonialnego; przedstawia przyczyny i skutki wojny japońsko-rosyjskiej 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje tereny kolonii, które w okresie od XV–XIX w. przeszły pod władzę innego państwa; wskazuje związki między ekspansją kolonialną a sytuacją wewnętrzną mocarstw; 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Stany Zjednoczone były zwolennikiem tej polityki
12. Polityka międzynarodowa u schyłku XIX i na początku XX w.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia płaszczyzny rywalizacji mocarstw w II połowie XIX i początkach XX wieku; wymienia państwa, które tworzyły trójprzymierze i trójporozumienie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady polityki zagranicznej Wielkiej Brytanii; przedstawia przyczyny i skutki wojen bałkańskich z początku XX w.; pokazuje na mapie tereny, na których Niemcy chcieli zwiększyć swoje wpływy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces kształtowania się trójprzymierza i trójporozumienia; przedstawia proces rozpadu Imperium Osmańskiego w II połowie XIX w.; wyjaśnia, jaki wpływ na kształtowanie się trójporozumienia miała niemiecka polityka kolonialna 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie czynniki wpłynęły na zmianę układu sojuszy na przełomie XIX i XX w.; ocenia, czy zasady polityki zagranicznej Wielkiej Brytanii były wystarczające, by zapewnić jej bezpieczeństwo na przełomie XIX i XX w.; wskazuje związki między 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rywalizację Rosji, Wielkiej Brytanii i Niemiec na terenie Persji i jej wpływ na kształtowanie się trójporozumienia
III. POLACY I ZIEMIE POLSKIE W 2. POŁOWIE XIX I NA POCZĄTKU XX WIEKU					
13. Królestwo Polskie przed wybuchem powstania styczniowego	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia działania Polaków, które rozbudzały w społeczeństwie nastroje patriotyczne przed wybuchem powstania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia reformy przeprowadzone w Rosji i Królestwie Polskim w ramach odwilży posewastopolskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje sytuację w Rosji I połowy XIX w. i w czasie odwilży posewastopolskiej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia, czy były szanse na przywrócenie chociaż części praw narodowych Polakom; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje działalność pozapolityczną Andrzeja Zamoyskiego i Leopolda Kronenberga

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, kim byli biali i czerwoni; • Wyjaśnia termin: odwilż posewastopolska 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe reformy Aleksandra Wielopolskiego w Królestwie Polskim; • formułuje cel reform Aleksandra Wielopolskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje możliwości działania Polaków w Królestwie Polskim w czasie odwilży posewastopolskiej; • wymienia organizacje i instytucje polskie, które powstały i 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy Aleksander Wielopolski miał szansę na uzyskanie poparcia Polaków dla swojej działalności 	
14. Powstanie styczniowe	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia rejon największego natężenia walk powstańczych i pokazuje je na mapie; • wymienia dowódców powstania styczniowego; • wymienia organy władz powstańczych; <ul style="list-style-type: none"> • wymienia postanowienia dekretów uwłaszczeniowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co spowodowało wybuch powstania styczniowego; • przedstawia działania Romualda Traugutta jako dyktatora powstania; • wymienia represje zastosowane przez cara wobec Polaków po klęsce powstania styczniowego; • wyjaśnia, jaki cel 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje postanowienia dekretów uwłaszczeniowych wydanych przez władze powstańcze i cara; • porównuje politykę władz powstańczych w zależności od tego, czy przewagę w nich miało ugrupowanie białych, czy czerwonych; • przedstawia stosunek 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje powstanie listopadowe i styczniowe pod względem organizacji władz i sposobu prowadzenia działań wojennych; • wyjaśnia, co wpływało na stanowisko państw zachodnich wobec powstania styczniowego; • porównuje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje działania podjęte przez władze powstańcze (powstanie listopadowe i styczniowe) w sprawie chłopskiej; • wyjaśnia, do jakiej idei nawiązuje pieczęć Rządu Narodowego (ilustracja w podręczniku)
15. Sytuacja Polaków w zaborach: rosyjskim, pruskim i austriackim	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia cele i działalność Komisji Kolonizacyjnej i Hakaty; • wymienia polskie organy władzy Galicji powstałe w ramach autonomii; • wymienia prawa narodowe, które otrzymali Polacy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje sytuację Polaków w zaborze rosyjskim; • wyjaśnia, na czym polegała polityka kulturkampfu; • przedstawia rozwój rolnictwa i przemysłu w poszczególnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje sytuację Polaków na ziemiach zabranych i w Królestwie Polskim w II połowie XIX w.; <ul style="list-style-type: none"> • formułuje cele polityki władz pruskich (niemiec- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia skuteczność działań podejmowanych przez władze pruskie (niemieckie) i Polaków w II połowie XIX w.; <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia proces kształtowania się 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje działalność Aleksandra Wielopolskiego i Agenora Gołuchowskiego; • wyjaśnia, dlaczego Agenor Gołuchowski uzyskał poparcie Polaków dla swoich działań

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nowe grupy społeczne, które pojawiły się w społeczeństwie polskim w XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia działania Polaków, które miały na celu obronę przed polityką germanizacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje sytuację Polaków w zaborze austriackim z sytuacją Polaków w zaborze pruskim i rosyjskim; porównuje rozwój gospodarczy ziem polskich 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje konflikty społeczno-narodowościowe na terenie Galicji w II połowie XIX w.; wyjaśnia, co wpływało na przemiany 	
16. Masowe ruchy polityczne na ziemiach polskich	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje program warszawskich pozytywistów; wymienia przykładowe partie polityczne powstałe w ramach ruchów ludowego, socjalistycznego i narodowego oraz ich przywódców 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki, które spowodowały powstanie nowoczesnego narodu polskiego i kształtowały polską świadomość narodową; wymienia główne założenia programowe partii politycznych powstałych w ramach ruchów ludowego, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje dwa nurty w polskim ruchu socjalistycznym; wymienia partie polityczne i działaczy związanych z każdym z nurtów w polskim ruchu socjalistycznym; przedstawia programy ruchów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje pojęcie narodu w społeczeństwie polskim w epoce nowożytnej i XIX w.; wyjaśnia, na czym polegał trójjolingizm; wyjaśnia, w których zaborach poszczególne ruchy polityczne miały największe poparcie; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia partie polskie działające w XX w. i obecnie, które wywodzą się z partii politycznych powstałych na ziemiach polskich w II połowie XIX w.
17. Rewolucja 1905–1906 w Królestwie Polskim	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i skutki rewolucji 1905 r. w Królestwie Polskim; przedstawia orientacje polityczne na ziemiach polskich przed wybuchem I wojny światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny rewolucji 1905 r. w Rosji; wymienia zmiany, na które zgodził się Mikołaj II w wyniku rewolucji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przebieg rewolucji 1905 r. w Królestwie Polskim; przedstawia grupy społeczne, które wystąpiły w czasie rewolucji 1905 r. i ich postulaty; charakteryzuje działalność i orientację 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja w Rosji na początku XX w. wpłynęła na wybuch rewolucji 1905 r.; wyjaśnia, w jaki sposób wydarzenia w Rosji z lat 1905–1907 wpływały na sytuację w Królestwie Polskim; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia inne orientacje polityczne, które wykształciły się na ziemiach polskich przed I wojną światową

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
18. Polska kultura i nauka przełomu XIX i XX stulecia	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze cechy kultury okresu Młodej Polski; wymienia przykładowych artystów polskich II połowy XIX i początku XX w.; przedstawia rozwój kultury masowej na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cechy pozytywizmu w kulturze; przedstawia osiągnięcia naukowe Polaków w II połowie XIX i początku XX w.; wyjaśnia, w jaki sposób wydarzenia kulturalne łączyły Polaków z różnymi kulturami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę przykładowych artystów w kulturze polskiej II połowy XIX i początku XX w.; wyjaśnia, co wpływało na rozwój kultury masowej na ziemiach polskich; przedstawia zmianę pozycji kobiet w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje rozwój szkolnictwa na ziemiach polskich w II połowie XIX w.; przedstawia rolę historii w twórczości artystów polskich w II połowie XIX i początku XX w.; wyjaśnia, dlaczego Kraków nazywano 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia osiągnięcia artystów i uczonych polskich poza granicami ziem polskich
IV. POLSKA, EUROPA I ŚWIAT W OKRESIE WIELKIEJ WOJNY					
19. Początek wojny i działania zbrojne w latach 1914–1916	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia państwa walczące po stronie państw ententy i państw centralnych; wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze bitwy na froncie zachodnim i wschodnim z lat 1914–1916; wymienia nowe rodzaje broni użyte w czasie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia bezpośrednie przyczyny I wojny światowej; wyjaśnia, co oznaczają pojęcia: wojna pozycyjna, wojna totalna; uzasadnia, że działania wojenne na froncie zachodnim miały charakter wojny pozycyjnej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia cele i konsekwencje realizacji przez Niemców planu Schlieffena; wyjaśnia, dlaczego kolejne państwa przyłączały się do państw centralnych lub ententy; wyjaśnia, jak 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przebieg działań wojennych na Półwyspie Bałkańskim i froncie włoskim; wyjaśnia, w jaki sposób nowe rodzaje broni wpłynęły na prowadzone działania wojenne; wyjaśnia rolę kolonii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia, do jakich działań wykorzystywano zwierzęta w czasie I wojny światowej
20. Rewolucja lutowa i przewrót bolszewicki w Rosji	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i skutki rewolucji lutowej; wymienia przyczyny i skutki rewolucji październikowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia dekrety wprowadzone przez władze bolszewickie; wyjaśnia, co to była Czek; przedstawia zasady komunizmu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację w Rosji w pierwszych latach wojny i wskazuje jej wpływ na wybuch rewolucji lutowej; przedstawia przebieg i skutki wojny domowej w Rosji; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polegała dwuwładza po rewolucji lutowej; wyjaśnia, co ułatwiło bolszewikom dokonanie zamachu stanu (rewolucja październikowa); 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to była „Dziecięca arka”

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
			<ul style="list-style-type: none"> przedstawia skutki wprowadzenia przez bolszewików dekretu o ziemi i dekretu o prawie 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia znaczenie dekretów wprowadzonych przez władze bolszewickie 	
21. Sprawa polska w czasie I wojny światowej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przypomina orientacje polityczne istniejące na ziemiach polskich przed wybuchem I wojny światowej; wymienia dokumenty, w których była mowa o powstaniu niepodległego państwa polskiego i ich najważniejsze postanowienia; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe działania Komitetu Narodowego Polskiego; przedstawia różnice w stanowiskach państw walczących wobec kwestii odzyskania przez Polskę niepodległości; wyjaśnia, co to była Błękitna Armia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację Polaków w pierwszych latach wojny; wyjaśnia przyczyny wydania <i>Aktu 5 listopada</i>; wymienia organy władz polskich powołane na mocy <i>Aktu 5 Listopada</i>; przedstawia rolę Komitetu Narodowego Polskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia znaczenie <i>Aktu 5 listopada</i> dla odzyskania przez Polskę niepodległości; charakteryzuje politykę państw centralnych na okupowanych terenach Królestwa Polskiego; wyjaśnia, co wpływało na stosunek państw walczących do kwestii odzyskania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia udział Polek w walkach o odzyskanie niepodległości w czasie I wojny światowej
22. Koniec Wielkiej Wojny. Odzyskanie niepodległości przez Polskę	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia pokoju brzeskiego; przedstawia proces kształtowania się władz centralnych odrodzonej Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego udział Stanów Zjednoczonych w wojnie był ważny dla państw ententy; przedstawia konsekwencje trudnej sytuacji gospodarczej i politycznej Niemiec oraz Austro-Węgier jesienią 1918 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Stany Zjednoczone przystąpiły do wojny po stronie państw ententy; wyjaśnia, dlaczego Rosja bolszewicka zdecydowała się na podpisanie pokoju brzeskiego; charakteryzuje trudności gospodarcze Niemiec i Austro- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje trudności polityczne Niemiec i Austro-Węgier jesienią 1918 r.; wymienia lokalne ośrodki władzy na ziemiach polskich istniejące jesienią 1918 r. i działaczy stojących na ich czele; wyjaśnia, w jaki sposób zapobieżono istnieniu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego konflikt zbrojny z lat 1914–1918 był na początku określany jako Wielka Wojna, a potem jako I wojna światowa

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. EUROPA I ŚWIAT W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM					
23. Ukształtowanie się systemu wersalskiego	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze postanowienia traktatu wersalskiego; wymienia cele i przykłady działalności Ligi Narodów; pokazuje na mapie państwa, które powstały po I wojnie światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie pojęć: ładu wersalski, ładu waszyngtoński; wymienia przykładowe problemy związane utrzymaniem ładu wersalskiego; wyjaśnia, co było największą słabością Ligi Narodów; pokazuje na mapie straty terytorialne Niemiec po I wojnie światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie obszary plebiscytowe po I wojnie światowej i zmiany, które zaszły w wyniku plebiscytów; <ul style="list-style-type: none"> przedstawia stanowiska państw ententy wobec powojennych losów państw centralnych; <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia traktatów pokojowych zawartych z pozostałymi państwami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób postanowienia traktatu wersalskiego i pozostałych traktatów pokojowych były kompromisem różnych stanowisk państw zwycięskich; <ul style="list-style-type: none"> ocenia szanse trwałości ładu wersalskiego i ładu waszyngtońskiego; ocenia, czy Liga Narodów spełniła pokładane w niej nadzieje; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> interpretuje karykaturę ze strony 256 w podręczniku, z uwzględnieniem polityki Stanów Zjednoczonych po I wojnie światowej; wymienia przykłady nieskutecznych działań Ligi Narodów w okresie dwudziestolecia międzywojennego
24. Świat po Wielkiej Wojnie. Wielki kryzys gospodarczy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe skutki społeczne i gospodarcze I wojny światowej; przedstawia, jak zmieniła się pozycja kobiet w społeczeństwach europejskich po I wojnie światowej; wymienia przykładowe sposoby przewycięzania wielkiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, które państwa i dlaczego mogły najbardziej odczuć skutki I wojny światowej; wyjaśnia, co wpłynęło na zmianę pozycji kobiet w społeczeństwach europejskich po I wojnie światowej; wymienia przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia polityczne skutki I wojny światowej dla krajów europejskich i ich kolonii; wyjaśnia, dlaczego wielki kryzys gospodarczy dotknął prawie cały świat 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia odbicie przeżyć związanych z doświadczeniami i wielkiej wojny w dziełach kultury; przedstawia bilans I wojny światowej; ocenia, czy wprowadzenie prohibicji w Stanach Zjednoczonych spełniło pokładane w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego wielki kryzys gospodarczy był w niewielkim stopniu odczuwany w ZSRS i Hiszpanii; porównuje sposoby walki z epidemią grypy hiszpańskiej i jej konsekwencje po I wojnie światowej z

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
25. Narodziny faszyzmu we Włoszech	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia założenia ideologii faszystowskiej; przedstawia proces przejścia władzy przez Mussoliniego; pokazuje na mapie tereny ekspansji Włoch faszystowskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia trudności gospodarcze i polityczne Włoch po I wojnie światowej; wymienia organy władzy w faszystowskich Włoszech i ich kompetencje; przedstawia politykę Benito Mussoliniego wobec opozycji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Włosi byli niezadowoleni z postanowień traktatów pokojowych po I wojnie światowej; charakteryzuje politykę gospodarczą Mussoliniego; wyjaśnia pojęcia: etatyzm, korporacjonalizm 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Mussolini zyskał poparcie Włochów; charakteryzuje stosunki między państwem włoskim a Kościołem katolickim; wyjaśnia znaczenie traktatów laterańskich; uzasadnia, że państwo włoskie za 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób Benito Mussolini nawiązywał do tradycji imperium rzymskiego
26. System nazistowski w Niemczech	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia założenia ideologii nazistowskiej; przedstawia okoliczności objęcia funkcji kanclerza przez Adolfa Hitlera przedstawia wydarzenia określone jako noc kryształowa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia układu w Locarno; wymienia cechy państwa totalitarnego na przykładzie III Rzeszy; <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, cel uchwalenia ustaw norymberskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację w Niemczech po I wojnie światowej; przedstawia walkę o władzę w tonie NSDAP; przedstawia politykę NSDAP wobec przeciwników politycznych; charakteryzuje politykę władz III Rzeszy wobec Żydów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie konsekwencje dla sytuacji międzynarodowej miało podpisanie układu w Locarno; wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja w Niemczech po I wojnie światowej ułatwiła dojście do władzy Adolfowi Hitlerowi; charakteryzuje politykę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób ideologia nazistowska znajdowała odzwierciedlenie w sztuce III Rzeszy
27. Państwo sowieckie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia organy władzy w Związku Sowieckim; charakteryzuje represje wobec ludności stosowane przez władze w okresie rządów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia założenia Nowej Ekonomicznej Polityki i gospodarki centralnie planowanej; wyjaśnia przyczyny represji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego w Związku Sowieckim wprowadzano zmiany w polityce gospodarczej państwa; wymienia postanowienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia konsekwencje układu w Rapallo; wyjaśnia rolę propagandy i sztuki w kształtowaniu wizerunku przywódcy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia, czy założenia gospodarki komunistycznej (kolektywizacja, gospodarka nakazowo-rozdzielcza itp.) faktycznie doprowadziły

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przykłady działań propagandowych w ZSRS 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy socrealizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę propa- gandy w ZSRS i środki przez nią stosowane 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że Związek Sowiecki był państwem totalitarnym; • wyjaśnia rolę Kierownictwa 	
28. Świat na drodze ku wojnie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie rozrost terytorialny III Rzeszy; • wymienia dokumenty, które doprowadziły do ukształtowania się osi Rzym–Berlin–Tokio; • wymienia postanowienia paktu Ribbentrop-Mołotow 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia działania III Rzeszy mające na celu militaryzację państwa; • przedstawia politykę państw zachodnich wobec III Rzeszy; • wymienia postanowienia dokumentów, które ukształtowały oś Rzym–Berlin–Tokio 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działania III Rzeszy, które łamały postanowienia traktatu wersalskiego; • wyjaśnia znaczenie paktu antykominternowskiego i paktu stalowego dla powstania osi Rzym–Berlin–Tokio 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia ekspansję Japonii na Dalekim Wschodzie; • przedstawia współpracę państw faszystowskich w trakcie wojny domowej w Hiszpanii; • ocenia, czy polityka państw zachodnich wobec III Rzeszy przyniosła oczekiwane skutki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia udział Polaków w wojnie domowej w Hiszpanii; • przedstawia odbicie konfliktów z lat 30. XX w. (do wybuchu II wojny światowej) w literaturze i sztuce
29. Nauka i kultura w okresie międzywojennym	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rozwój kinematografii w dwudziestoleciu międzywojennym; • wymienia przykładowych artystów tworzących w dwudziestoleciu międzywojennym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wpływ postępu technicznego na życie codzienne ludzi i rozwój kultury; • przypisuje przykładowych artystów tworzących w dwudziestoleciu międzywojennym do odpowiednich nurtów w sztuce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co przyczyniło się do rozwoju kultury masowej w dwudziestoleciu międzywojennym; • wymienia przykładowe dzieła sztuki i architektury dwudziestolecia między- wojennego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy nowych nurtów w sztuce i architekturze w dwudziestoleciu międzywojennym; • wyjaśnia, jaką rolę odgrywały literatura i film w propagandzie; • charakteryzuje twórczość kompozytorską 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy artyści sceny i filmu stawali się idolami dla publiczności

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. POLSKA W DWUDZIESTOLECIU MIĘDZYWOJENNYM					
30. Walka o granice odrodzonej Polski	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia traktatu wersalskiego dotyczące ziem polskich; wyjaśnia termin: orlęta lwowskie; przedstawia znaczenie Bitwy Warszawskiej; pokazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia wydarzenia, które wpłynęły na kształt polskiej granicy z Niemcami po I wojnie światowej; wymienia postanowienia pokoju ryskiego; wymienia najważniejsze problemy państwa polskiego związane z kształtem granic po I wojnie światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia koncepcje dotyczące kształtu polskiej granicy wschodniej; przedstawia przyczyny i przebieg wojny polsko-bolszewickiej; wymienia przyczyny konfliktu polsko-ukraińskiego w Galicji Wschodniej; wyjaśnia podłoże problemów II Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co wpłynęło na wynik plebiscytów na Warmii i Mazurach oraz na Górnym Śląsku; charakteryzuje problemy związane z kształtowaniem się granicy na Śląsku Cieszyńskim i Wileńszczyźnie; wyjaśnia podłoże problemów II Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia genezę i znaczenie terminów, którymi określa się Bitwę Warszawską; charakteryzuje przedstawianie walk o granice odrodzonego państwa w sztuce
31. II Rzeczpospolita w okresie rządów parlamentarnych (1918–1926)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje prawo wyborcze do Sejmu Ustawodawczego; wymienia uprawnienia sejmu i prezydenta na mocy konstytucji marcowej; wymienia pierwszych Prezydentów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia małej konstytucji; przeobraża okoliczności wyboru Gabriela Narutowicza na Prezydenta II Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje pozycję władzy ustawodawczej i wykonawczej na mocy konstytucji marcowej; wymienia zasady ustrojowe państwa i prawa obywateli zawarte w konstytucji marcowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia problemy związane z przeprowadzeniem wyborów do Sejmu Ustawodawczego; porównuje pozycję Józefa Piłsudskiego jako Tymczasowego Naczelnika Państwa i Naczelnika Państwa; charakteryzuje życie polityczne II Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przykład gabinetu pozaparlamentarnego, który powstał w latach 20. XX w., i wyjaśnia okoliczności jego powołania
32. Rządy sanacji w Polsce (1926–1939)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przyczyny zamachu majowego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe skutki zamachu majowego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia stosunek różnych grup społecznych do działań Józefa Piłsudskiego w 1926 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że w Polsce po przewrocie majowym możemy mówić o reżimie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia mocne i słabe strony II rządu Chjeno-Piasta;

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> wymienia uprawnienia prezydenta, które wzmocniły jego władzę na mocy konstytucji kwietniowej; wyjaśnia, jaką rolę odgrywał Bezpartyjny Blok 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zmiany w pozycji ustrojowej sejmu i prezydenta wprowadzone na mocy konstytucji kwietniowej; wyjaśnia, co to był Centrolew; charakteryzuje politykę 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zmiany ustrojowe wprowadzone przez nowelę sierpniową i konstytucję kwietniową; charakteryzuje politykę wewnętrzną obozu sanacji; przedstawia 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia działania obozu prawicowego w okresie rządów sanacji; ocenia pozycję Józefa Piłsudskiego w obozie sanacyjnym; charakteryzuje 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób powołanie rządu Chjeno-Piasta wpłynęło na wybuch przewrotu majowego
33. Społeczeństwo II Rzeczypospolitej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia mniejszości narodowe zamieszkujące II Rzeczpospolitą; charakteryzuje sytuację mniejszości żydowskiej w II Rzeczypospolitej; wymienia prawa mniejszości narodowych w II Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia strukturę społeczeństwa II Rzeczypospolitej (etniczną, religijną, zawodową); charakteryzuje sytuację mniejszości ukraińskiej w II Rzeczypospolitej; przedstawia politykę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co wpływało na różnice między strukturą etniczną i religijną społeczeństwa II Rzeczypospolitej; wyjaśnia przyczyny zmian w strukturze zawodowej społeczeństwa II Rzeczypospolitej; charakteryzuje sytuację 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny stosunku poszczególnych mniejszości narodowych do państwa polskiego; charakteryzuje sytuację mniejszości białoruskiej w II Rzeczypospolitej; ocenia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przykłady wyboru różnych tożsamości narodowych wśród członków jednej rodziny; wyjaśnia, jakie mogły być przyczyny i konsekwencje takiego zjawiska
34. Przemiany gospodarcze w Polsce w okresie międzywojennym	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe problemy gospodarcze II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w.; wyjaśnia pojęcia: Polska A i Polska B; pokazuje na mapie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> dzieli problemy gospodarcze II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w. na te, które były konsekwencją zaborów, i na te, które wynikały z działań w czasie I wojny światowej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia podłoże problemów gospodarczych II Rzeczypospolitej w latach 20. XX w.; charakteryzuje przebieg wielkiego kryzysu gospodarczego w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia skuteczność reform rządu Władysława Grabskiego; przedstawia przyczyny i realizację przeprowadzenia reformy rolnej w II Rzeczypospolitej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia wpływ Prezydenta Ignacego Mościckiego na rozwój przemysłu

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
		<ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę Gdyni i Centralnego Okręgu 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje rozwój przemysłu 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia, czy władzom II Rzeczypospolitej udało się zniwelować różnice 	
35. Kultura i nauka w międzywojennej Polsce	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowych twórców i ich dzieła; wymienia osiągnięcia Polaków (obywateli II RP) w dziedzinie kultury i nauki; <ul style="list-style-type: none"> wymienia największe osiągnięcia sportowe Polaków w dwudziestoleciu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rozwój kultury masowej w II Rzeczypospolitej; <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe zabytki architektury modernistycznej w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia pisarzy i malarzy dwudziestolecia między- wojennego i przypisuje ich do odpowiedniej grupy literackiej lub nurtu w malarstwie; <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje architekturę dwudziestolecia między- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rozwój i zmiany w szkolnictwie w II Rzeczypospolitej; <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co wpływało na rozwój kultury w Polsce w okresie dwudziestolecia międzywojennego; wyjaśnia, co wpływało na wybór tematyki dzieł 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, za co Kazimierz Wierzyński otrzymał medal olimpijski
36. Polska polityka zagraniczna w latach 1918–1939	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny konfliktów II Rzeczypospolitej z sąsiadami; wymienia sojuszników Polski w dwudziestoleciu międzywojennym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia wydarzenia, które kształtowały stosunki Polski z Niemcami i Związkiem Sowieckim w dwudziestoleciu międzywojennym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co wpływało na kształt stosunków polsko-niemieckich i polsko-sowieckich w dwudziestoleciu międzywojennym; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje politykę zagraniczną II Rzeczypospolitej w okresie sanacji; ocenia skuteczność polskiej polityki zagranicznej w dwudziestoleciu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego w prasie międzynarodowej porównywano działania władz polskich w polityce zagranicznej z działaniami III Rzeszy
VII. II WOJNA ŚWIATOWA					
37. Wojna obronna Polski w 1939 r.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze bitwy wojny obronnej 1939 r.; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cele ataku Niemiec i ZSRS na Polskę; przedstawia bilans walk 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia i ocenia rolę Stefana Starzyńskiego w obronie Warszawy oraz znaczenie obrony 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje pozycję międzynarodową Polski w przededniu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia wydarzenia, które miały miejsce w okolicach jego miejscowości

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe skutki walk z września i początków października 1939 r. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia udział ludności cywilnej w obronie kraju we wrześniu 1939 r. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia działania Anglii i Francji w pierwszych tygodniach II wojny światowej; 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego wojnę obronną Polski można określić jako wojnę totalną; ocenia szanse Polaków w wojnie obronnej 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego obrona bunkrów pod Wizną jest określana jako <i>polskie Termopile</i>
38. Działania wojenne w latach 1939–1941	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny opanowane przez III Rzeszę i ZSRS w latach 1939–1940; wyjaśnia pojęcie „dziwna wojna”; wymienia przyczyny ataku III Rzeszy na ZSRS 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny zaatakowane przez Włochy w latach 1940–1941; charakteryzuje etapy bitwy o Anglię; wyjaśnia znaczenie walk na Atlantyku dla przebiegu II wojny światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia reakcję władz Norwegii, Danii i Francji na atak wojsk niemieckich; wyjaśnia, dlaczego Hitler zaatakował Wielką Brytanię; wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja militarna Włochów wpłynęła na niemieckie plany wojenne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia reakcję ludności Norwegii, Danii i Francji na atak wojsk niemieckich; porównuje metody stosowane w czasie zajmowania terenów przez ZSRS wobec Finlandii oraz republik bałtyckich; wyjaśnia, co ułatwiło 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia postaci i wydarzenia, do jakich odwoływały się państwa, prowadząc kampanię propagandową w czasie pierwszych lat II wojny światowej
39. Polityka Niemiec w okupowanej Europie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy polityki III Rzeszy wobec państw okupowanych; charakteryzuje politykę III Rzeszy wobec ludności żydowskiej; przedstawia znaczenie konferencji w Wannsee 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia różnice w polityce niemieckiej wobec krajów okupowanych w Europie Zachodniej i Środkowo-Wschodniej; wymienia przykłady działań ruchu oporu w Europie; wyjaśnia, w jaki sposób władze III Rzeszy starały się włączyć władze i ludność terenów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polegał Generalny Plan Wschodni; charakteryzuje działalność ruchu oporu w krajach europejskich; wymienia przykłady kolaboracji z władzami niemieckimi w krajach okupowanych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co wpływało na różną politykę Niemców wobec krajów okupowanych; wyjaśnia, dlaczego nazwisko Vidkuna Quislinga stało się synonimem kolaboracji; wymienia inne grupy ludności, które poddano eksterminacji i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje trzy grupy partyzanckie działające na terenie Jugosławii: czetnicy, ustasze i komuniści; wyjaśnia przyczyny różnic między nimi

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
40. Wielka koalicja i przełom na frontach	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia dokumenty, które były podstawą powstania wielkiej koalicji; wymienia przykładowe postanowienia <i>Karty atlantyckiej</i>; wymienia i pokazuje na mapie miejsca bitew, które zmieniły sytuację na frontach II wojny światowej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe postanowienia <i>Deklaracji Narodów Zjednoczonych</i>; przedstawia znaczenie konferencji w Teheranie; wyjaśnia, które bitwy i dlaczego miały przełomowe znaczenie dla sytuacji na frontach II wojny światowej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces kształtowania się wielkiej koalicji; przedstawia stosunek Stanów Zjednoczonych do wojny przed ich formalnym przystąpieniem do koalicji antyhitlerowskiej; wymienia cele ekspansji japońskiej na Dalekim Wschodzie; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, które państwa i dlaczego odgrywały największą rolę w koalicji antyhitlerowskiej; wyjaśnia znaczenie <i>Lend-Lease Act</i> dla sytuacji wojennej w Europie; charakteryzuje sytuację we Włoszech po zakończeniu wojny; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Francja nie była sygnatariuszem <i>Deklaracji Narodów Zjednoczonych</i> z 1942 r.
41. Zakończenie II wojny światowej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia i pokazuje na mapie miejsca ostatnich bitew II wojny światowej; wymienia postanowienia konferencji w Jałcie dotyczące Niemiec; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia konferencji w Poczdamie dotyczące Niemiec; wymienia skutki II wojny światowej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co przesądziło o zwycięstwie aliantów na Dalekim Wschodzie; wymienia postanowienia konferencji w Jałcie; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia konferencji w Poczdamie; wyjaśnia, w jaki sposób pozycja poszczególnych państw w koalicji antyhitlerowskiej ulegała na decyzje i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje sposób prowadzenia działań wojennych i postęp techniczny w czasie I i II wojny światowej